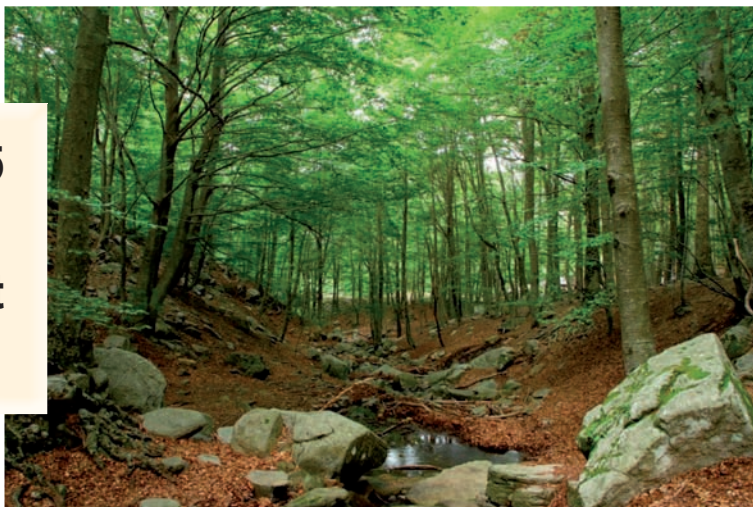

L'INSTITUT AGRÍCOLA aconseguí incorporar la consulta a les organitzacions empresarials agràries dins el procediment de redacció dels plans especials de protecció dels espais naturals

Modificació de la Llei 12/1985 d'espais naturals protegits via la Llei d'acompanyament dels Pressupostos

Parc Natural del Montseny

12

Es ben sabut que des de l'INSTITUT AGRÍCOLA portem força temps lluitant per tal que la definició, planificació i gestió dels espais naturals protegits no sigui una exclusivitat de les Administracions públiques. La poca sensibilitat que tenen els organismes públics envers el món agrari, i en el forestal especialment, ens han fet ser molt bel·ligerants per defensar la propietat i l'empresa privada.

A les darreres setmanes s'ha tornat a plantejar aquesta situació, quan entre l'enorme quantitat de petites, però no per això importants, modificacions normatives que es pretenia incorporar a la Llei d'acompanyament dels Pressupostos de la Generalitat de Catalunya pel present 2017, s'hi amagava un detall important: la modificació del procediment d'elaboració dels plans de protecció del medi natural i del paisatge dels espais naturals. Concretament amb la incorporació d'un article 5.ter i la modificació de l'article 34.bis.3, ambdós, de la Llei 12/1985 d'espais naturals protegits.

Aquests preceptes descriuen, respectivament, el procediment que s'ha de seguir per tal d'aprovar els plans de protecció del medi natural dels espais naturals protegits, i per elaborar la proposta d'espais per a que siguin seleccionats per la Comissió Europea com a llocs d'importància comunitària (LIC). I, curiosament, **en cap d'aquests dos preceptes, en el text original, s'hi incorporava la consulta als propietaris forestals ni a les organitzacions empresarials agràries forestals. Evidentment que no hi vàrem estar conforme.** Per la qual cosa vàrem endegar una

campanya d'enviament de comunicats a la majoria dels partits polítics catalans, així com vàrem tenir diverses reunions amb representants del Departament d'Agricultura i del de Territori i Sostenibilitat, per fer palesa la nostra oposició al redactat projectat.

Finalment ens vàrem sortir amb la nostra, i el text de la Llei 5/2017 –publicat al “*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*” del 30 de març de 2017– va incorporar, en ambdós casos, que un cop aprovat inicialment un pla de protecció o una proposta d'espai LIC, cal, entre d'altres, **donar audiència a les associacions i agrupacions de propietaris forestals i agraris de la zona.** Evidentment la nostra pressió i insistència va tenir els seus fruits.

Els espais naturals protegits

A Catalunya, entre els espais naturals regulats via la citada Llei 12/1985 –Parcs Nacionals, Parcs Naturals, Reserves Naturals i Paratges Nacionals d'Interès Natural–, i els que es van endegar via la Xarxa Natura –en aplicació de les Directives Hàbitats 1992/43/CEE i d'Aus 1979/409/CEE– **tenim quasi una tercera part del territori inclòs dins una figura o altre de protecció.** Això representa una mica més que un milió cent mil d'hectàrees, dividida en més de dos cents espais. I significa, també, que siguem dels territoris comunitaris amb més percentatge de espais protegits. Evidentment això és una gran llossa per al desenvolupament de les activitats econòmiques que s'han de desenvolupar en les finques i empreses agràries.

A la vista d'això, l'INSTITUT AGRÍCOLA sempre ha mostrat el seu desacord amb el procediment amb el qual s'ha arribat a aquesta excessiva protecció del nostre territori. **Molts cops les delimitacions dels espais protegits s'han fet sense cap mena de criteri científic ni social ni econòmic.** La idea de que més val quedar-se ample que curt, aquí, no havia de prevaldre. Però no ha estat així, malauradament.

La normativa ambiental citada determina que no només s'ha de delimitar els espais naturals que cal protegir, sinó que, demés, per a cada espai, s'ha de planificar la seva forma de gestionar-lo. I és aquí quan, altre vegada, ens hem topat amb una forma molt poc oberta de mires i amb poca visió de respecte a la propietat privada i a l'activitat econòmica.

En la majoria dels òrgans Gestors dels Parcs Naturals no hi ha cap mena de representant dels propietaris forestals, ni de les empreses o activitats agràries o forestals. La majoria dels seus membres són representats dels Departaments de la Generalitat o dels Ajuntaments. Per tant, és més que evident que la veu d'aquells és més que imperceptible i poc present.

Per tal d'acabar amb aquesta situació, i aprofitant la modificació projectada de dita Llei 12/1985, per la nostra part es va pressionar per que la situació es modificués i es rectificués. Finalment, i després de les referides actuacions, s'ha aconseguit millorar força la situació.

El Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge es formula amb la finalitat d'adequar l'ordenació i la gestió del patrimoni natural o d'algun dels seus elements –les espècies, els hàbitats, els ecosistemes, el patrimoni geològic, els recursos naturals, els paisatges naturals, els espais naturals protegits, etcètera– d'un àmbit territorial determinat. Aquest pla té una vigència indefinida i és equivalent al Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) que s'aplica a la resta de l'Estat en virtut de la Llei estatal 42/2007 del patrimoni natural i de la biodiversitat.

El Pla rector d'ús i gestió (PRUG) és l'instrument que desplega i desenvolupa el pla especial amb la finalitat de consolidar la protecció de l'espai natural protegit mitjançant una gestió adequada. Per això, concreta les directrius generals de gestió, els objectius específics i les normes de regulació de les activitats que s'hi desenvolupen i estableix les actuacions i els usos compatibles de cadascuna de les zones d'un espai protegit. La vigència màxima del PRUG és de sis anys.

El recent cas del Pla Especial del Parc Natural del Montseny

Una recent sentència, dictada per la Sala del Contenciós Administratiu del Tribunal Suprem, en data 16 de desembre de 2016, determina la nul·litat de ple dret de

l'actual Pla especial de protecció del Medi Natural i del paisatge del Parc del Montseny. Pla especial aprovat per la Generalitat de Catalunya l'11 de desembre de 2008. La motivació de la nul·litat és no haver-se dut a terme, dins el procés d'elaboració del Pla especial, un estudi d'impacte ambiental estratègic del mateix. Requisit que el Tribunal entén imprescindible, donada l'ampliació de superfície del Parc que es plantejava i la definició de tot un seguit d'usos compatibles i no compatibles. Fets que, pel Tribunal, i per nosaltres, fan prova de la poca innocuïtat del nou Pla especial. Per la qual cosa calia fer dit estudi.

La sentència, acollint la tesi del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya –que ja va dictar sentència en el seu moment en el mateix sentit en el procediment judicial previ–, manté que el Pla no és un simple pla de gestió o d'ordenació de recursos naturals, o de mera gestió de l'àmbit protegit *“sinó que té la naturalesa de pla territorial sectorial, on s'hi escomet una nova categorització del sol i conté normes i determinacions de caràcter urbanístic en ordre a l'establiment d'usos, construccions i activitats prohibides i permeses”*.

Com a conseqüència de la sentència, passa a estar vigent l'anterior Pla especial promogut per la Diputació de Barcelona i aprovat per la Comissió Provincial d'Urbanisme de Barcelona de 26 de juliol de 1977, i promogut per la Diputació de Girona i aprovat per l'Ordre del Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme de 26 de gener de 1978, respectivament pel territori inclòs a cadascuna de dites províncies. Però deixen d'estar especialment protegides les més de 1.700 hectàrees de l'ampliació aprovada el 2008. Recordem que mitjançant el Decret 105/1987 es va declarar dit espai com a Parc Natural del Montseny.

Tenim aquí una prova més de la poca cura i respecte als procediments legalment establerts, per part de l'Administració, a l'hora de planificar i ordenar els espais naturals protegits. Evidentment que aquella ja s'ha afanyat a dir que tornarà a endegar els treballs per redactar un nou Pla especial i un estudi d'impacte ambiental estratègic. Aquest cop, però, esperem que compti amb la participació dels propis propietaris forestals.

Des de l'INSTITUT AGRÍCOLA creiem que, amb tot plegat, **hem fet un gran pas endavant per tal que els propietaris i empresaris agraris participin i siguin escoltats en tots aquells processos de planificació que els afecten directament les seves activitats i empreses.** Aquest cop sembla que el seny i la transparència en la planificació del territori ha triomfat. Desitgem que això es vagi estenent arreu.